

16 mai 2017

mun.Chișinău

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău

În componența sa:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Grefier

Maria Guzun

Natalia Simciuc și Iurie Cotruță

Elena Țurcanu

Examinînd în cadrul ședinței judiciare publice cererea de apel declarată de SRL „XXXXXXXXXX” împotriva hotărîrii judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău, emisă la 18 octombrie 2016, în pricina civilă nr.2c-389/16, intentată la cererea SRL „XXXXXXXXXX” de chemare în judecată a CIA „XXXXXXXXXX” SA privind încasarea despăgubirii de asigurare, a dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor Cotruță Iurie, a

c o n s t a t a t :

La data de 06 iulie 2015, reclamantul „Birlic-95” SRL s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva CIA „XXXXXXXXXX” SA solicitînd încasarea din contul XXXXXXXXXXXX SA în beneficiul XXXXXXXXXXXX a despăgubirii de asigurare în mărime de 257 371,57 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 03.03.2014 între CIA „XXXXXXXXXX” SA și „XXXXXXXXXX” SRL a fost încheiat contract de asigurare facultativă CASCO Nr. 3810743391 privind asigurarea Remorcii, semiremorcii la KOGEL SN 24 cu n/î TRAB 011, cu perioada de asigurare 04.03.2014 - 03.03.2014.

La data de 21.12.2014 în Turcia s-a produs accident rutier în care a fost deteriorată Remorca, semiremorca la KOGEL SN 24 cu n/î TRAB 011 (proccsul-verbal cu privire la accidentul rutier sus menționat a fost anexat la cererea de despăgubire de asigurare la CIA „XXXXXXXXXX” SA).

La data de 05.01.2015 CIA „XXXXXXXXXX” SA a deschis dosarul de daună nr. 1431 12C1 CASCO și conform pct.10.6 a contractului de asigurare a eliberat firmei „XXXXXXXXXX” SRL îndreptare la SDT "East-Auto-Lada" SRL pentru evaluarea pagubelor aduse Remorcii, semiremorcii la KOGEL SN 24 cu n/î TRAB011.

Conform calculului preventiv a SDT "East-Auto-Lada" SRL din 12.03.2015 sub nr.98, costul reparație Remorcii, semiremorcii la KOGEL SN 24 cu n/î TRAB 011 constituie 257 371,57 lei.

Conform pct.1.2. contractului de asigurare - în baza prezentului contract. Asiguratul achită prima de asigurare, iar survenirea riscului asigurat, Asigurătorul se obligă să plătească despăgubirea.

La data de 29.04.2015, „XXXXXXXXXX” SRL a expediat prin fax în adresa CIA „XXXXXXXXXX” SA scrisoarea de la BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" SA cu nr. 82 din 01.04.2015 (beneficiarul asigurării) prin care banca este de acord ca despăgubirea de asigurare să fie achitată în beneficiul firmei „XXXXXXXXXX” SRL.

Astfel, asiguratul „XXXXXXXXXX” SRL a prezentat pîrîtului ultimul document necesar regularizării și închiderii dosarului de daună.

Or, potrivit pct.10.6 contractului de asigurare, Asigurătorul evaluează paguba și achită Asiguratului (beneficiarului) despăgubirea de asigurare în termen de 72 de ore din data închiderii dosarului de daună și adoptării hotărîrii privind plata.

La data de 26.05.2015 pîrîtul a recepționat Pretenția care a rămas fără răspuns.

Reieșind din cele expuse mai sus, și în conformitate cu art.art.8,14, 514. 572, 575, 1301 CC al RM art.5-7, 10, 35, 166, 167, 174, 175 Codului de procedură civilă a Republicii Moldova solicită admitere, prezentei cereri.

Uterior, reprezentantul reclamantului-Jarovlea Veaceslav a înaintat o cerere de completare a cerințelor (f.d. 78-79), solicitînd: - încasarea din contul pîrîtului în folosul „XXXXXXXXXX” SRL a despăgubirii de asigurare în mărime de 257371,57 lei și dobînzii de întîrziere în mărime de 29890,41 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii a indicat că, în procedura Judecătorei sect.Rîșcani mun.Chișinău se află cauza civilă la cererea de chemare în judecată „Birlic-95” SRL împotriva CIA „XXXXXXXXXX” SA privind încasarea despăgubirii de asigurare 257 371 lei.

Potrivit pct. 10.6 contractului de asigurare, asigurătorul evaluează paguba și achită Asiguratului (beneficiarului) despăgubirea de asigurare în termen de 72 de ore din data închiderii dosarului daună și adoptării hotărîrii privind plata.

Prin hotărîrea judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău, emisă la 18 octombrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de „Birlic-95” SRL către CIA „XXXXXXXXXX” SA privind încasarea despăgubirii de asigurare, a dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 20 octombrie 2016, „Birlic-95” SRL a declarat apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei hotărîri noi prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată.

Reieșind din prevederile art.362 alin.(1) CPC, Colegiul civil constată că, apelul declarat de „Birlic-95” SRL este depus în termenul stabilit de lege, or, hotărîrea a fost pronunțată la data de 18 octombrie 2016, iar apelul a fost depus la data de 20 octombrie 2016, încadrîndu-se în termenul de declarare a apelului.

În motivarea cererii de apel, apelantul a invocat că, concluziile primei instanțe, expuse în hotărîre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar normele de drept material au fost aplicate eronat.

Consideră că. Instanta de apel urmează să dispună încasarea din contul pîrîtului-intimat a direrentei neachitate de 177 371.57 lei

(275 371,57 lei- 80 000 lei), cît și taxa de stat în mărime de 7 721,13 lei.

Susține că, urma a fi admisă și pretenția privind încasarea dobînzii de întîrziere pentru perioada 29 martie 2015 – 16 mai 2016, în mărime de 23 890,41 lei, or, la momentul depunerii acțiunii, CIA „XXXXXXXXXX” SA, era în întîrziere.

Potrivit art.239 Cod civil, actul juridic se consideră încheiat sub condiție suspensivă dacă apariția drepturilor subiective civile și a obligațiilor corelative prevăzute de el depinde de un eveniment viitor și incert sau de un eveniment survenit, însă deocamdată necunoscut părților.

Potrivit art.236 alin.(1) Cod civil, dacă actul juridic este încheiat sub condiția survenirii unui eveniment oarecare într-un termen determinat, condiția se consideră nerealizată dacă acest termen a expirat și evenimentul nu a survenit.

În temeiul prevederilor art.236 Cod civil, apelantul consideră că termenul este stipulat în pct.10.6 al contractului de asigurare, respectiv pîrîtul urma să achite despăgubirea de asigurare în termen de 72 de ore.

Astfel, în opinia apelantului, după expirarea a 7 zile din 26 mai 2015, începînd cu 03 iunie 2015, părțile acordului se găsesc în situația în care ar fi fost dacă n-ar fi încheiat acordul, adică în situația de pînă la 25 martie 2015.

Reprezentantul apelantei „Birlic-95” SRL, Jarovlea Veaceslav, în ședința instanței de apel a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii primei instanțe

și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii în sensul formulat.

În ședința instanței de apel reprezentantul intimatului CIA „XXXXXXXXXX” SA, Alina Gorelco a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

Audiînd participanții la proces, studiînd materialele dosarului și verificînd argumentele invocate în cererea de apel, Colegiul civil consideră apelul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărîrii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii parțial, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de apel, după ce examinează apelul este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițînd o nouă hotărîre.

Potrivit art.666 Cod civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit art.572 alin.(1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații, iar alin.(2) stabilește că, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună- credință la locul și în momentul stabilit. Reglementări similare fiind prescrise și în dispozițiile art.512 și 513, 514 CC al RM, stipulînd că obligațiile se nasc din contract, inclusiv orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii, obligațiile urmînd a fi executate în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit, refuzul unilateral de la executarea obligațiilor fiind inadmisibil.

Din materialele pricinii se constată că, la data de 03.03.2014 între CIA „XXXXXXXXXX” SA și „XXXXXXXXXX” SRL a fost încheiat contract de asigurare facultativă CASCO Nr. 3810743391 privind asigurarea Remorcii, semiremorcii la KOGEL SN 24 cu n/î TRAB 011, cu perioada de asigurare 04.03.2014 - 03.03.2014 (f.d.30-34).

Prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Contractul de asigurare este aleatoriu, deoarece întinderea și chiar existența obligației pentru asigurători nu se cunoaște în momentul încheierii contractului, deoarece depinde de un eveniment viitor și incert. Părțile contractului de asigurare sînt asigurătorul și asiguratul.

La data de 21.12.2014 în Turcia s-a produs accident rutier în care a fost deteriorată Remorca, semiremorca KOGEL SN 24 cu n/î TRAB 011 (procesul-verbal cu privire la accidentul rutier sus menționat a fost anexat la cererea de despăgubire de asigurare la CIA „XXXXXXXXXX” SA).

La data de 05.01.2015 CIA „XXXXXXXXXX” SA a deschis dosarul de daună nr. 1431 12C1 CASCO și conform pct.10.6 a contractului de asigurare a eliberat firmei „XXXXXXXXXX” SRL îndreptare la SDT "East-Auto-Lada" SRL pentru evaluarea pagubelor aduse Remorcii, semiremorcii la KOGEL SN 24 cu n/î TRAB011 (f.d.18).

Conform calculului SDT "East-Auto-Lada" SRL din 12.03.2015 sub nr.98, costul reparației Remorcii, semiremorcii la KOGEL SN 24 cu nr./î. TRAB 011 constituie 257 371,57 lei (f.d.19-21).

Conform pct.1.2 contractului de asigurare - în baza prezentului contract, asiguratul achită prima de asigurare, iar survenirea riscului asigurat, asigurătorul se obligă să plătească despăgubirea.

La data de 29.04.2015 „XXXXXXXXXX” SRL a expediat prin fax în adresa CIA „XXXXXXXXXX” SA scrisoarea de la SC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" SA nr.82 din 01.04.2015 (beneficiarul asigurării) prin care banca este de acord ca despăgubirea de asigurare să fie achitată în beneficiul firmei „XXXXXXXXXX” SRL (f.d.16).

La data de 25.05.2015 a înaintată o pretenție către CIA „XXXXXXXXXX” SA, care a fost recepționată la 26.05.2015 (f.d.14).

Potrivit pct.1.1 al contractului CASCO, contractul este încheiat în conformitate cu prevederile Codului Civil, Legii RM cu privire la asigurări, condițiilor de asigurare CASCO puse în aplicare de asigurător.

Totodată, potrivit pct.16.2 al contractului se preconizează - litigiile sau diferendele apărute în procesul de executare a contractului pot fi soluționate de către părți pe cale amiabilă sau prin negocieri.

Pentru evitarea unui litigiu judiciar, în temeiul art.1331 Cod civil, compania „XXXXXXXXXX” SA și „Birlic- 95” SRL au semnat un acord privind plata despăgubirilor de asigurare, prin care au convenit că cuantumul despăgubirii de asigurare constituie 80 000 lei, iar reclamantul a declarat că suma menționată îi acoperă integral prejudiciul suportat în rezultatul survenirii cazului asigurat din 25.12.2015 și că nu va mai avea față de Compania Internațională de Asigurări „XXXXXXXXXX” SA nici o pretenție legată de despăgubirea acestui prejudiciu (f.d.50).

Potrivit pct.37 al Hotărârii Plenului CSJ nr.11 din XXXXXXXXXX, Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto, în cazurile de plată a despăgubirilor de asigurare pentru deteriorarea bunurilor, cât și în cazul vătămării corporale, se admite posibilitatea stabilirii despăgubirilor prin acordul scris dintre asigurat, persoană păgubită și asigurător (art.22, art. 25 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI.).

Acordul dintre asigurat, persoană păgubită și asigurător are un caracter total, necondiționat, definitiv și stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care erau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, pentru pagubele ce s-au acoperit pe această cale, cu excepția situației în care, ulterior plății despăgubirii pentru vătămări corporale, starea persoanei păgubite s-a agravat ori a intervenit decesul ei ca urmare a aceleiași accident.

Examinând pricina în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia că pretențiile reclamantului urmează a fi respinse, motivându-și soluția prin faptul că, acordul încheiat la 25 martie 2015 se apreciază ca o tranzacție între părți, având puterea lucrului judecat, prin a cărei încheiere se prezumă că părțile au dat soluție litigiului, iar reclamantul nu a dovedit faptul că neachitarea sumei este imputabilă pîrîtului, motiv din care s-au respins și pretențiile subsecvente.

Colegiul civil consideră greșită concluzia primei instanțe în sensul respingerii pretențiilor privind încasarea despăgubirii de asigurare, or, din materialele cauzei se constată că, odată cu semnarea acordului privind plata despăgubirilor de asigurare, părțile au convenit la suma de 80 000 lei, consemnând în pct.5 că prin primirea despăgubirii, persoana păgubită declară că nu are nici o pretenție în legătură cu

accidentul produs, față de CIA „XXXXXXXXXX” SA.

Astfel, rezultă că, ține de obligația CIA „XXXXXXXXXX”, SA de a achita suma de 80 000 lei cu titlu de despăgubire, iar "Birlic-95" SRL nu este în drept de a solicita o altă sumă decît cea prevăzută în acord.

Prin urmare, după cum se constată, în urma pronunțării hotărîrii primei instanțe din 18 octombrie 2016, CIS „XXXXXXXXXX” SA, la data de 08 noiembrie 2016, a achitat suma de 80 000 lei în contul beneficiarului SRL „XXXXXXXXXX”, cu titlu de despăgubire de asigurare, în temeiul ordonanței de plată nr.C113299 din 30.03.2015, astfel recunoscînd suma datorată reclamantului.

Din aceste considerente, Colegiul civil consideră greșită și concluzia primei instanțe în sensul respingerii pretențiilor privind încasarea dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată, or, potrivit pct.71 al Hotărîrii Plenului CSJ nr.11 din XXXXXXXXXX, Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto, instanțele de judecată urmează să țină cont că obligațiile asigurătorului, care reies din contractele de asigurare CASCO și obligatorie de răspundere civilă auto privind plata în termen a despăgubirilor, sînt obligații pecuniare, în privința cărora sînt aplicabile prevederile art. 619 și 1328 alin. (3) Cod civil. În afară de penalitatea care este prevăzută de lege, companiile de asigurare urmează să achite și dobînzii de întîrziere pe toată perioada întîrzierii.

În conformitate cu prevederile art.619 Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Potrivit art.1328 Cod civil, prestația asigurătorului este datorată din momentul încheierii activității de constatare a cazului asigurat și a întînderii obligației asigurătorului. Dacă cercetările durează mai mult de o lună, asiguratul este îndreptățit să ceară un avans corespunzător și proporțional cu obligația probabilă de plată, cu condiția că obligația asigurătorului de a plăti indemnizația și mărimea ei nu trezesc îndoieli. Sînt nule înțelegerile prin care asigurătorul se eliberează de obligația plății eventualelor dobînzii de întîrziere.

Astfel, în opinia instanței de apel, dobînda de întîrziere urma a fi calculată din data expirării celor 7 zile acordate pîrîtului, potrivit pretenției recepționate de ultimul la 25 mai 2015, adică din data de 02 iunie 2015 și pînă la momentul depunerii cererii de completare a pretențiilor la 16 mai 2016 (f.d. 14-verso, 78-79, 96), ceea ce constituie suma de 20 671,78 lei.

Tot aici, Colegiul va respinge argumentul apelantului precum că dobînda de întîrziere urma a fi calculată din data de 29 martie 2015, or, dat fiind faptul că termenul executării obligației nu a fost prevăzut în acordul încheiat, acest termen urmează a fi calculat de după expirarea celor 7 zile acordate prin notificarea recepționată la 25 mai 2015.

La fel urmează a fi apreciat critic și argumentul precum că, în temeiul prevederilor art.236 Cod civil, cît și a pct.10. 6 al contractului de asigurare, pîrîtul urma să achite despăgubirea de asigurare în termen de 72 de ore, or, prin semnarea acordului din 25 martie 2015, s-au anulat clauzele contractuale ale contractului de asigurare din 03 martie 2014, fiind negociate clauze contractuale noi, în același timp, nefiind specificat termenul de executare.

Referitor la condiția suspensivă invocată, Instanța de apel reține că, actul juridic se consideră încheiat sub condiție suspensivă atunci cînd efectele acestuia sunt subordonate unui eveniment viitor și incert sau a unui eveniment survenit dar necunoscut părților la momentul încheierii actului juridic, prin urmare, la caz, evenimentul viitor și incert se consideră accidentul rutier produs la 25 decembrie 2014, astfel, acordul încheiat ulterior la 25 martie 2015, reprezintă voința părților necondiționată în sensul art.236 Cod civil.

Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Din materialele pricinii reiese că, reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată privind încasarea despăgubirii de asigurare, urma să achite taxa de stat, proporțional pretenției care se consideră a fi întemeiată, în mărime de (80 000 lei x 3%) = 2 400lei.

Din urmare, pretențiile apelantului fiind admise parțial, taxa de stat urmează a fi însoțită de costurile pîrîtului întîrziat, pentru instanța de

Prin urmare, pretențiile apelanților fiind admise parțial, taxa de stat urmează a fi încasată din contul pierderii-muniat, pentru instanța de apel, în mărime de 2 265 lei, formată din taxa de stat pentru despăgubirea de asigurare în mărime de $(80\,000 \text{ lei} \times 3\% = 2\,400 \text{ lei} \times 75\%) = 1\,800 \text{ lei}$ și pentru dobânda de întârziere în mărime de $(20\,671,78 \times 3\% = 620 \text{ lei} \times 75\%) = 465 \text{ lei}$.

În total, urmează a fi încasată din contul CIA „XXXXXXXXXX” SA în beneficiul SRL „XXXXXXXXXX”, taxa de stat în mărime de $(2\,400 \text{ lei} + 2\,265 \text{ lei}) = 4\,665 \text{ lei}$.

Prin prisma prevederilor art.96 alin.(1) și (1¹) CPC, instanța de apel va dispune și încasarea din contul CIA „XXXXXXXXXX” SA în beneficiul SRL „XXXXXXXXXX” a sumei de 3 500 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, proporțional pretențiilor admise.

Așa dar, deoarece instanța de fond a stabilit circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, însă a aplicat eronat normele de drept material și ca rezultat a emis o hotărâre parțial nefondată, fiindcă argumentele expuse în cererea de apel s-au dovedit a fi întemeiate parțial colegiul civil consideră că apelul urmează a fi admis cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art.385,389-390 din CPC, Colegiul civil,-
d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de SRL „XXXXXXXXXX”.

Se casează parțial hotărârea judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău, emisă la 18 octombrie 2016, în pricina civilă nr.2c-389/16, în partea respingerii capătului de cerere privind încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, emițând în această parte o nouă hotărâre după cum urmează:

Se admite parțial cererea SRL „XXXXXXXXXX”.

Se încasează de la CIA „XXXXXXXXXX” SA în beneficiul SRL „XXXXXXXXXX” dobânda de întârziere în mărime de 20671,78 lei (douăzeci mii șase sute șaptezeci și unul lei 78 bani), cheltuielile legate cu achitarea taxei de stat proporțional pretențiilor admise în valoare de 4665 (patru mii șase sute șazeci și cinci) lei și cheltuielile pentru asistența juridică, proporțional pretențiilor admise în valoare de 3500 (trei mii cinci sute) lei.

În rest pretențiile se resping, iar hotărârea se menține.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului, judecătorul

Maria Guzun

Judecătorii

Natalia Simciuc

Iurie Cotruță